

Doc. PhDr. Matej Beňo, CSc. – vysokoškolský pedagóg a prognostik, šéfredaktor časopisu Prometheus, Veľvyslanec humanizmu 2013

K prvým informáciám o výsledkoch sčítania ľudu môžem povedať, že sú odrazom viacerých faktorov. Najčastejšie komunikovaným výsledkom je veľmi významný vzostup obyvateľov, ktorí sa prihlásili k stavu „bez vyznania“. Nazdávam sa, že tento pozoruhodný výsledok má viacero príčin:

1. Pokles podielu nábožensky veriacich a rast podielu občanov „bez vyznania“ je pokračovaním dávnejšie začatého, no pretrvávajúceho trendu zmien.
2. V najnovšom sčítaní ľudu sa tento trend prejavil skokovo. Je to prejav dlhodobého dozrievania kvalít tohto vzťahu a pomeru.
3. Časť nábožensky veriacich občanov opustila ich rady kvôli slobode vyznania a presvedčenia. Iní tak urobili preto, lebo buď stratili dôveru voči cirkvám alebo stratili vieru v svoje doterajšie vierovyznanie, jeho prvky, zásady a dogmy, resp. niektoré (niektorú z jeho prvkov, zásad alebo dogiem).
4. Odliv nábožensky veriacich občanov spôsobili svojou politikou, správaním, vystupovaním a praktickými činmi samotné cirkvi, resp. jej niektorí predstavitelia napr. pedofilnými sexuálnymi a inými škandálmi.
5. Nemalá časť občanov, ktorí sa prihlásili k stavu bez náboženského vyznania tak urobila pod vplyvom príťažlivosti obsahu sekulárneho humanizmu, ateizmu alebo voľnomyšlienkarstva.
6. Analyzovaný výsledok štatistického zisťovania v uvedenej oblasti je nesporne poznamenaný aj postupnými zmenami v kladení otázok o príslušnosti, resp. nepríslušnosti k nábožensky veriacej obci a príslušnosti obci bez náboženského vyznania v sčítacích hárkoch. Slovenský štatistický úrad pri tvorbe metodiky a nástrojov zisťovania podliehal v tomto ohľade tlakom cirkví. Tie sa usilovali a usilujú nastaviť zisťovanie tak, aby favorizovali prihlasovanie sa občanov k obci nábožensky veriacich.
7. Výsledky sčítania ľudu svedčia o tom, že sa postupne mení štruktúra obsahu svetonázoru občanov tak, že množina občanov nábožensky veriacich početne klesá a početne rastie množina občanov, ktorí o sebe vyhlasujú, že sú bez vyznania. Ide tu o postupný viditeľný odklon občanov od náboženskej viery a ich odchod z „objatia“ cirkví a jej náboženského vplyvu. Svetonázor občanov sa odbožšťuje racionalizuje humanizuje a sekularizuje.
8. Výchova a sociálne formovanie v sekulárno-humanistickom smere je efektívnejšie, než náboženská výchova (napriek obrovskej podpore vplyvu cirkvi, opierajúcej sa o tzv. Vatikánske zmluvy). Aj organizátorská a výchovná práca Spoločnosti Prometheus má na analyzovanej zmene istý podiel. Preto má veľký význam a zmysel v nej pokračovať. Štát by mal všestranne a vo veľkej miere podporovať činnosť ateistických, sekulárnych a humanistických organizácií, aby mohli saturovať duchovné, svetonázorové i morálne potreby občanov bez náboženského vyznania.

P.S. Zlé jazyky tvrdia, že veľký podiel na poklese počtu nábožensky veriacich spôsobili samotné cirkvi, lebo pastorácii a službám občanom, ktoré si ich želajú, nevenujú dostatočnú pozornosť. Nevenujú ju aj napriek tomu, ba možno práve preto, lebo ich štát tak bohato finančne, hospodársky, politicky i inak enormne podporuje a favorizuje.